

2009
jonge Maaskantprijs
Julien De Smedt
JDS Architects

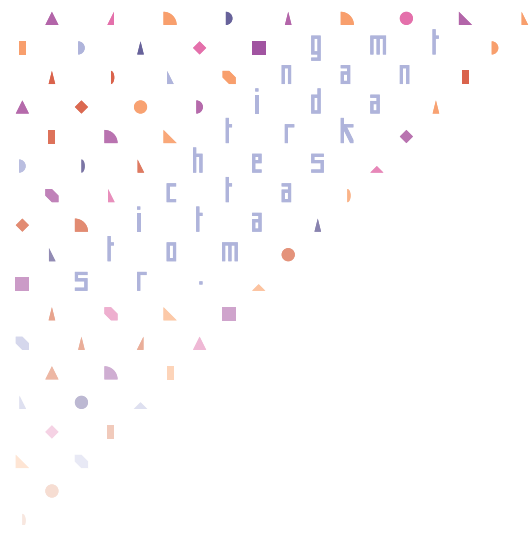
JURY
Tom Avermaete
Hans Ibelings
Robert Winkel

JURYRAPPORT

De jury van de Maaskantprijs voor Jonge Architecten heeft in 2009 de prijs toegekend aan Julien De Smedt, een architect die werkt in Brussel en Kopenhagen. Na een stageperiode bij OMA in Rotterdam, richtte De Smedt in 2001 samen met Bjarke Ingels in Kopenhagen PLOT op, dat in korte tijd uitgroeide tot een groot bureau met internationaal opdrachten van schaal uiteenlopend van kleine bouwwerken tot grote stedenbouwkundige plannen. In 2007 ging De Smedt zelfstandig verder onder de naam JDS, met voor een deel dezelfde projecten en een aantal nieuwe opdrachten met zeer wisselende programma's.

Dat werk is om allerlei redenen prijzenswaardig. Een eerste opvallend kenmerk van het werk van De Smedt is de grote diversiteit van projecten. Het oeuvre van De Smedt beslaat nu reeds, op 35 jarige leeftijd, de verschillende schaalniveau's van de architectuur, van stoel tot stad. De voorbije jaren heeft De Smedt geïllustreerd dat hij inventieve concepten kan ontwikkelen voor zulke verschillende opdrachten als de tijdelijke inrichting van een modedefilé tot het intensifiëren van de publieke ruimte van Kopenhagen, door het ontwerp van een drijvend strand en zwembad. Het getuigt van de overtuigingskracht van De Smedt's architectuur dat hij blijkbaar ook een veelheid aan opdrachtgevers heeft kunnen overtuigen om mee te stappen in zijn verhaal.

De jury heeft veel waardering voor de wijze waarop Julien De Smedt aandacht heeft voor vernieuwing in beeld en vorm. Expressie in beeld en vorm is bij De Smedt geen verdacht of negatief element, maar eerder een van de hoofdpunten van de hedendaagse architectuur. Opmerkelijk is dat die aandacht onmiddellijk wordt gekoppeld aan zin voor bouwen en detail. Hoewel de projecten van JDS vaak een iconische waarde hebben binnen hun stedelijke context, reiken ze toch vaak veel verder dan een groots gebaar. Bij nadere beschouwing zijn de projecten vaak toonbeelden van typologische en ruimtelijke innovatie. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het woongebouw Bjerget (2006-2008) dat voor de nieuwe Ørestad in Kopenhagen werd ontworpen. Het stapelen van suburbane huizen (inclusief private tuin) lijkt op het eerste zicht een architecturale boutade, maar in de uitwerking ontstaan nieuwe definities van parkeer- en circulatieruimte. Daarenboven zet het ook aan tot het herdefiniëren van gekende details en constructieve oplossingen. Het werk getuigt hierdoor tegelijk van een conceptuele en formele scherpheid, maar ook van constructieve

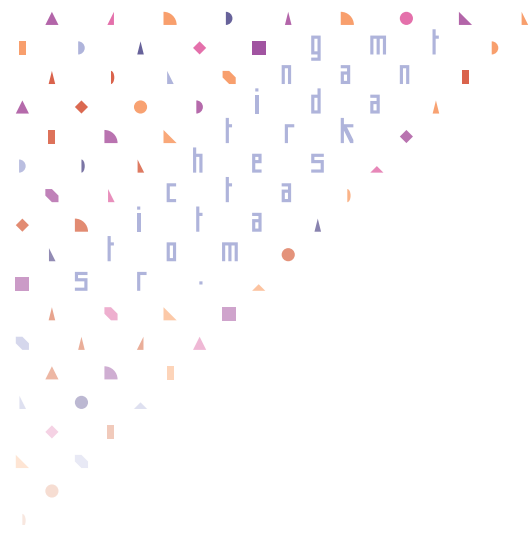
inventiviteit en een groot gevoel voor detail. De kracht van concept en inventie komt dankzij de verfijning in de uitvoering tot wasdom.

Ook de aandacht voor de sociale dimensie van de architectuur is opmerkelijk in het werk van De Smedt. De lakmoesproef is hier het dagelijkse gebruik en de toe-eigening van de projecten. De jury was verrast door de wijze waarop verschillende projecten een uitstekende basis lijken te bieden voor sociale intensiteit. Het drijvende zwembad in Kopenhagen is hiervan een schoolvoorbeeld. Door een eenvoudige figuur verlengt dit project de bestaande stedelijke publieke ruimte, maar intensifieert ze ook. De kade langsheen Islands Brygge kreeg ondermeer dankzij het zwembad een nieuwe impuls. Was het ooit een vergeten kade, dan is het vandaag een favoriete plek waar de inwoners van Kopenhagen heen komen om te rusten, te zonnebaden of elkaar te ontmoeten. Eenzelfde intensiteit van toe-eigening merkte de jury in het VM gebouw (2004-2005). Ook hier lijken de buitenruimten, scherpe driehoekige uitkragende terrassen, op het eerste zich een formele spelerei. De realiteit bewijst echter het tegendeel: op een zomerse avond verandert de gevel met de terrassen in een levendig tafereel van praten, luieren en tafelen.

Deze verschillende facetten, in combinatie met een enorme productiviteit – voor zijn 35ste heeft De Smedt al een groot aantal uitgevoerde projecten op zijn naam staan – heeft dit geresulteerd in een reeds volwassen oeuvre. Getalenteerde jonge architecten zoals Julien De Smedt zijn er meer, getalenteerde architecten die zoals hij op jonge leeftijd al zo veel kwalitatief hoogstaand werk hebben weten te bouwen, zijn er slechts enkelen. Zijn talent heeft zich in de praktijk bewezen, en dat maakt het verschil tussen veelbelovend zijn en een belofte reeds –ten dele— ingelost hebben.

Voor een Nederlandse prijs die oorspronkelijk alleen aan Nederlandse architecten werd gegeven, ligt het niet direct voor de hand om een francofone Brusselaar laureaat te maken. De prijs is echter al eerder gegeven aan architecten die niet de Nederlandse nationaliteit hebben (zij het wel in Nederland gevestigd) en aan Belgische architecten (al waren die Vlaamstalig). De bekroning van een architect uit Brussel is niet meer dan een kleine uitbreiding van het werkingsgebied van de prijs. Inmiddels heeft JDS wel een opdracht in Nederland, voor woningbouw in Almere-Poort.

In de keus om de elasticiteit van de statuten van de prijs op te zoeken, plaats deze jury zich overigens in een traditie van Maaskantprijzen waarin jury's de grenzen hebben opgezocht, en overschreden. Volgens ons heeft het werk van Julien De Smedt betekenis voor de Nederlandse architectuur, zeker indien

ter discussie wordt gesteld wat de betekenis van het begrip Nederlandse architectuur vandaag de dag is of kan zijn.

Staatkundige grenzen hebben binnen de Europese Unie met het vrije verkeer van mensen, goederen en diensten, een deel van hun oorspronkelijke betekenis verloren. Toen de eerste Maaskantprijs voor Jonge Architecten in 1987 werd uitgereikt aan Mecanoo was de Nederlandse architectuurpraktijk grotendeels Nederlands; vandaag de dag is de Nederlandse architectuurpraktijk sterk internationaal. Veel bureaus hebben partners en medewerkers van verschillende nationaliteiten, internationale connecties en opdrachten in andere landen. Meer dan ooit is de architectonische cultuur internationaal en is architectuur niet langer voetstoots te verbinden met een specifiek staatkundig territorium.